

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОХОРОНА СУМІЖНИХ ПРАВ ОРГАНІЗАЦІЙ РАДІОМОВЛЕННЯ

Денис Козлітін

*аспірант НДІ інтелектуальної власності НАПрН України
ORCID: 0009-0009-7295-283X*

У статті розглянуто основні положення міжнародних договорів у сфері суміжних прав організацій радіомовлення: Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, Конвенції про розповсюдження несучих програми сигналів, які передаються через супутники, Угоди ТРІПС. Встановлено, що на сьогодні суміжні права радіомовників на міжнародному рівні відповідають стандартам 1961 року, що не враховує розвиток сучасних технологій передачі інформації. Проаналізовано зміст проекту договору ВОІВ про охорону прав організацій мовлення, зроблено висновок про доцільність його прийняття.

Ключові слова: організація радіомовлення, радіомовник, суміжні права, інтелектуальна власність

Постановка проблеми. Міжнародна охорона прав організацій радіомовлення на програми, що ними створюються і транслюються, розпочалася з прийняттям Міжнародної конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення, вчиненої у Римі 26 жовтня 1961 року [1] (Римська конвенція). До того часу національні законодавства деяких держав визнавали певні права щодо виконань і фонограм, проте інтереси організацій радіомовлення знаходилися за межами правової охорони. Потреба у її встановленні виникла тоді, коли були винайдені засоби, які давали змогу ретранслювати ефір радіостанцій, а перед радіоорганізаціями гостро постала проблема правового впливу на ретрансляцію їх програм. З однієї сторони, як зазначають фахівці Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), «не маючи повноважень контролювати використання їх передач, організації мовлення не могли гарантувати виконавцям або авторам, що передачі не досягнуть ширшої аудиторії, ніж передбачалося при видачі дозволу на передачу» [2, 12]. З іншої сторони, у забезпечення мовлення здійснювалися значні інвестиції, яким також потребувався захист. Римська конвенція забезпечила основні потреби радіомовників щодо охорони їх прав інтелектуальної власності і досі залишається основним міжнародним актом у цій сфері. Враховуючи розвиток технологій, що зумовив зміни у способах і засобах здійснення мовлення, необхідно встановити, яким є стан міжнародної охорони суміжних прав радіомовників та чи задовольняє він їх інтересам.

Літературний огляд. Питання міжнародної правової охорони суміжних прав організацій мовлення були розглянуті у дослідженнях таких науковців, як У. Б. Андрусів, В. С. Дроб'язко, Д. Ліщик, В. Румпхорст, А. Стровел, І. А. Стройко, Ю. Л. Юринець. Напрацювання зазначених авторів мають велике теоретичне і прак-

тичне значення, проте у них майже не відображено особливості прав організацій радіомовлення, що обґрунтовує актуальність цієї статті.

Мета і задачі дослідження — аналіз положень міжнародних договорів, які стосуються суміжних прав організацій радіомовлення, визначення стану міжнародного правового регулювання цієї сфери.

Виклад основного матеріалу. Римська конвенція як перший міжнародний договір у сфері суміжних прав організацій радіомовлення визначає загальні засади правової охорони цих прав та їх обсяг. В основу Римської конвенції покладено принцип надання національного режиму охорони, який поширюється на організації мовлення, штаб-квартири яких розташовані на території держави, щодо телерадіомовлення, здійснюваного за допомогою передавачів, розташованих на території цієї держави (ст. 2).

Під дію Римської конвенції підпадають тільки передачі, призначені для приймання публікою. Ця ознака включена у визначення телерадіомовлення у ст. 3, а тому передача даних в рамках визначеної групи осіб з використанням систем радіозв'язку не є об'єктом охорони суміжними правами. Як зазначила Д. Ліпшик, «передачею в ефір не вважаються передачі, призначені для приймання однією особою або чітко визначеною групою осіб (морськими суднами, літаками, міськими таксі тощо)» [3, 825]. Водночас термін «телерадіомовлення» у Римській конвенції включає передачу звуків або звуків і зображення тільки бездротовими засобами. Причиною такого вузького розуміння стало те, що на час прийняття конвенції кабельне телебачення лише починало розвиватися в окремих країнах, а тому вважалося, що «мовлення означає лише передачу за допомогою хвиль Герца або інших бездротових засобів» [2, 12]. Це задовольняло сферу радіомовлення, проте не охоплювало трансляцію і ретрансляцію телевізійних програм у кабельних мережах.

Основною метою Римської конвенції є «захист від нелегального присвоєння або піратського використання результатів однієї особи (в сфері виконавських мистецтв, виробництва фонограм або ефірного мовлення) іншою особою» [4, 166]. Цим, напевно, пояснюється той факт, що Римська конвенція не передбачає охорону особистих немайнових прав для жодного суб'єкта суміжних прав, а встановлює лише майнові права, які надають можливість впливати на використання відповідного об'єкта третіми особами. У ст. 13 за організаціями мовлення закріплено право дозволяти або забороняти ретрансляцію своїх телерадіопередач, їх запис, відтворення цих записів та публічне сповіщення телерадіопередач у місцях, доступних для публіки за вхідну плату. Остання з перерахованих правомочностей не застосовна до сфери радіомовлення і давно втратила практичне значення для телевізійного мовлення. Вже у 90-ті роки минулого століття було справедливим твердження, що «установи, які беруть плату за вхід з людей, що прийшли подивитися телевізор, уже в минулому» [5, 194], і тим паче такі установи не актуальні у XXI столітті.

Для виникнення і здійснення прав на програму організації мовлення не вимагається виконання яких-небудь формальностей. У ст. 14 Римської конвенції встановлено мінімальний двадцятирічний строк правової охорони, який обчислюється від закінчення календарного року з моменту, коли відбулася передача в ефір. У ч. 2 ст. 15 закріплено право держав-учасниць встановити у національному законодавстві винятки і обмеження з майнових прав організацій мовлення щодо використання в особистих цілях, використання коротких уривків з метою повідомлення про поточні події, короткострокового запису, здійснюваного на своєму власному обладнанні і для своїх власних передач, та використання в учбових або науково-дослідних цілях. Цей перелік не є вичерпним, Римська конвенція передбачає, що кожна держава може передбачити у своєму законодавстві такі ж обмеження майнових прав організацій мовлення, які встановлені її законодавством щодо охорони авторського права на твори літератури і мистецтва (ч. 2 ст. 15).

Римська конвенція формувалася в умовах існуючого на той час рівня технічного розвитку, а її розробники не могли передбачити зміни, що відбудуться у найближчій перспективі. У 1965 році, всього лише через чотири роки після прийняття Римської конвенції, розпочав мовлення перший супутник Міжнародної організації супутникового зв'язку (INTELSAT) [6, 98]. Це стало новим викликом для міжнародної системи охорони права інтелектуальної власності, адже дискусійним залишалося питання, чи включає визначення телерадіомовлення у Римській конвенції передачу сигналів через супутник.

У жовтні 1968 року з цього питання була проведена конференція, в ході якої багато експертів стверджували, що визначення мовлення за Римською конвенцією не охоплює передачу сигналів через супутник [7, 58]. Протягом 1971–1973 років урядові експерти розглянули декілька варіантів вирішення цієї проблеми, включаючи перегляд Римської конвенції або прийняття нової багатосторонньої конвенції. В результаті було розроблено концепцію, згідно з якою необхідно прийняти новий договір, що належатиме до сфери не міжнародного приватного права, а міжнародного публічного права і «залишатиме за державами-учасницями свободу самостійно обирати найбільш доцільні засоби недопущення піратського використання на своїй території програм, що передаються через супутник» [3, 875, 877].

21 травня 1974 року у Брюсселі було прийнято Конвенцію про розповсюдження несучих програми сигналів, які передаються через супутники [8] (Брюссельська супутникова конвенція). Цей акт не містить жодного положення про права організацій мовлення, проте водночас розширює обсяг охорони сфери мовлення, зокрема, «шляхом встановлення заборони несанкціонованого розповсюдження сигналів, несучих програми, переданих за допомогою супутника, незалежно від того факту, що такі сигнали непридатні для прийому широкою аудиторією і, як наслідок, їх випромінювання не є ефірним мовленням за визначенням, що міститься у Римській конвенції» [9, 8].

Важливим нововведенням Брюссельської супутникової конвенції є визначення поняття «програма», під якою у ст. 1 запропоновано розуміти сукупність матеріалів, отримуваних безпосередньо або у записі, що складаються з зображень, звуків або зображень і звуків, що передається через сигнали з метою подальшого розповсюдження. У ст. 1 Брюссельської супутникової конвенції також визначаються такі поняття, як сигнал, супутник, випромінюваний сигнал, вторинний сигнал, орган-джерело, орган-розповсюдjuвач і розповсюдження (стосовно сигналу). Конвенція покладає на держав-учасниць зобов'язання вживати відповідні заходи із запобігання розповсюдженню сигналу (ст. 2), проте не визначає навіть приблизний перелік таких заходів. Отже, кожна держава самостійно вирішує, яким чином забезпечити дотримання цієї вимоги.

У ст. 4 конвенції згадуються винятки і обмеження, у зв'язку з якими заходи по запобігання розповсюдженню сигналу можуть не застосовуватися, коли сигнал:

- несе короткі витяги з програми, що передається за допомогою сигналів, що містять повідомлення про поточні події, але тільки в тому обсязі, який виправданий інформаційною метою таких витягів;
- несе як цитати короткі витяги з програми, що передається за допомогою сигналів, за умови, що такі цитати відповідають чесній практиці і виправдані інформаційними цілями таких цитат;
- несе програму, що передається за допомогою сигналів, враховуючи, що розповсюдження ведеться винятково з метою просвіти, у тому числі для освіти дорослих, або з метою наукових досліджень там, де держава-учасниця розглядається як країна, що розвивається, відповідно до встановленої практики Організації Об'єднаних Націй.

Ці положення разом з нормами ст. 15 Римської конвенції слугували підґрунтям для формування національних систем винятків і обмежень майнових суміжних прав організацій мовлення.

Наступним міжнародним актом, який охороняє суміжні права радіомовників, стала Угода про торговельні аспекти права інтелектуальної власності, прийнята 15 квітня 1994 року [10] (Угода ТРІПС). Її особливість у тому, що вона є першим міжнародним актом, який поєднує у собі положення щодо правової охорони різних об'єктів права інтелектуальної власності: авторського права і суміжних прав, торговельних марок, географічних зазначень, промислових зразків, винаходів тощо. Також Угода ТРІПС встановила низку процедур врегулювання спорів, які охоплюють діяльність національних та міжнародних судових й адміністративних органів, що істотно відрізняє її від інших раніше прийнятих міжнародних договорів, які таких положень не містять.

Національний режим, на якому ґрунтується Угода ТРІПС, покладає на кожного члена обов'язок надати підданим інших членів режим не менш сприятливий, ніж той, який він надає своїм підданим щодо захисту інтелектуальної власності (ч. 1 ст. 3). У ст. 4 Угоди встановлено режим найбільшого національного сприяння, згідно з яким будь-яка перевага, сприяння, пільга або імунітет, що надається членом підданим будь-якої іншої країни, повинні бути негайно і безумовно надані підданим всіх інших членів. Це зобов'язання не поширюється на будь-яку перевагу, сприяння, пільгу або імунітет, надані членом стосовно прав радіомовних організацій, не передбачених цією Угодою.

Суміжним правам мовників присвячено ч. 3, 5 ст. 14 Угоди, згідно з якими організації мовлення мають право забороняти здійснювати без їх дозволу фіксування, відтворення та ретрансляцію через радіомовні засоби, а також передачу телевізійними засобами своїх програм, а строк охорони цих прав триває щонайменше 20 років, починаючи від закінчення календарного року, коли була зроблена передача. Угода ТРІПС не містить тлумачення мовлення, а тому вважається, що вона «розширює свою сферу дії як на ефірне мовлення, так і на кабельне телебачення» [11, 26].

Серед фахівців поширена думка, що Угода ТРІПС «повторює суміжні права, зазначені у Римській конвенції» [12, 31]. Проте на відміну від Римської конвенції Угода ТРІПС не згадує про публічне сповіщення телерадіопередач у місцях, доступних для публіки за вхідну плату. Також у Римській конвенції правомочності організацій мовлення визначені як право дозволяти або забороняти вчинення певних дій, в той час як Угода ТРІПС встановлює лише право забороняти їх вчинення. Тому точніше буде визначити, що Угода ТРІПС не ввела жодного нового права для організацій мовлення щодо їх програм.

Після прийняття Угоди ТРІПС у системі міжнародних договорів щодо охорони суміжних прав організацій радіомовлення не з'явився жоден новий акт. Враховуючи, що Угода ТРІПС у цій частині базується на Римській конвенції, яка не переглядалася і діє у своїй первинній редакції, а Брюссельська супутникова конвенція не передбачає прав організацій мовлення, можна обґрунтовано стверджувати, що на сьогодні суміжні права організацій радіомовлення на міжнародному рівні відповідають стандартам 1961 року.

Як зазначив В. Румпхорст, на момент прийняття Римської конвенції «радіомовлення на частотах FM, по суті, не існувало; нікому не були відомі транзисторні радіоприймачі; цифрове мовлення неможливо було собі уявити; супутникове мовлення було подібне науковій фантастиці; ця ситуацію ідеально відображає Римська конвенція» [5, 193]. Окрім того, у 1989 році була винайдена одночасна передача традиційних радіо- і телепередач через всесвітню мережу Інтернет [6, 99], що при підготовці Римської конвенції не могло навіть теоретично припускатися. Ці та інші чинники у другій половині 90-х років минулого століття спонукали ВОІВ до всебічного вивчення питання про розробку нового міжнародного договору у сфері охорони прав організацій мовлення.

Перший симпозіум з цього приводу відбувся у 1997 році у Манілі за участю представників близько 50 країн світу. В ході симпозіуму поряд з підтримкою ідеї міжнародної гармонізації сфери мовлення висловлено й думки про її передчасність, оскільки

ки для цього спочатку потрібно забезпечити адекватну охорону на рівні національних законодавств, а національні мовники мають переконати свої уряди у тому, що розширення обсягу їх прав дійсно необхідне [13]. З 1998 року тривали обговорення питань, які типи чи способи передачі сигналу мають охоронятися, який обсяг правової охорони повинен надаватися, які права з урахуванням нових технологій слід гарантувати організаціям мовлення, якою повинна бути тривалість охорони цих прав і які винятки і обмеження з них слід встановити [14]. 29 лютого 2004 року було прийнято консолідований текст договору про охорону прав організацій мовлення [15], до якого неодноразово вносилися зміни. Остання на цей час версія тексту договору була підготовлена у березні 2023 року [16]. Метою розробки проекту договору ВОІВ є зміцнення міжнародної системи охорони прав організацій мовлення без шкоди для охорони творів та об'єктів суміжних прав, що включені в несучі програми сигнали. Проект містить низку важливих положень, зокрема:

- об'єктами охорони визначено несучий програму сигнал та сигнал, що передує трансляції (ст. 3);
- поняття трансляції охоплює усі засоби передачі несучого програми сигналу, бездротові, дротові, передачу через супутник, передачу зашифрованих сигналів (ст. 2);
- вводиться положення про відкладену трансляцію збережених програм (ст. 8);
- встановлюється невеликий перелік винятків і обмежень майнових прав організацій мовлення, при цьому кожній державі надається право самостійно визначити у національному законодавстві такі ж винятки і обмеження, які передбачені їх національним законодавством у зв'язку з охороною авторського права і суміжних прав (ст. 11);
- вводяться зобов'язання щодо технічних заходів захисту, які використовуються організаціями мовлення у зв'язку із здійсненням ними своїх прав (ст. 12), та інформації про управління правами (ст. 13).

Ініціатива з розробки проекту договору ВОІВ одержала різні відгуки. Зарубіжні фахівці в основному висловили підтримку цьому договору, тому що «він надасть мовникам необхідні інструменти для ефективної реалізації своїх прав та захисту інвестицій у створення програм, стане потужним стимулом для мовників у впровадженні нових технологій, зберігаючи при цьому єдині стандарти для своїх програм, що в кінцевому підсумку принесе користь широкому загалу» [17, 26]. Існують і сумніви щодо доцільності прийняття цього договору: так, Б. Хугенхольц зазначив, що аргументація на користь укладення договору залишається слабкою, «єдиним переконливим аргументом є необхідність усунення піратства сигналу, однак такий захист вже широко доступний у національному законодавстві в рамках різних правових режимів» [18, 21].

Вітчизняні дослідники схвально оцінюють можливість укладення такого міжнародного договору. І. А. Стройко звернула увагу на те, що «з розвитком Інтернету, мобільних мереж та інших платформ дистрибуції радіо і телевізійного контенту піратство та інші порушення прав організацій мовлення починають носити транснаціональний характер. Саме забезпечення належного рівня міжнародної правової охорони допоможе успішній боротьбі з цими негативними проявами, зважаючи на необхідність єдиного та уніфікованого підходу до розв'язання згаданої проблеми» [19, 86]. У. Б. Андрусів дійшла висновку, що «для забезпечення належного рівня охорони організацій мовлення в епоху розвитку цифрових та мультимедійних технологій необхідно розробити та прийняти міжнародний уніфікований документ, у якому були б ураховані та усунені основні недоліки наявної міжнародної охорони, а також він має охоплювати цілу низку цифрових та телекомунікаційних новацій, використання мережі Інтернет як платформи дистрибуції інформаційного контенту та бути спроможним захистити від маніпулювання сигналами, що несуть програми» [20, 44].

Підтримуючи позицію українських науковців, слід зазначити, що за відсутності комплексного міжнародного договору, який враховував би сучасний рівень світового мовлення та технологій передачі інформації, різні держави світу були змушені самотійно регулювати ці питання. Національні законодавства мають індивідуальний характер і можуть істотно різнитися між собою, що створюватиме бар'єри в ефективній взаємодії держав у питаннях запобігання порушенням та захисту прав як на трансляції організацій мовлення, так і на об'єкти авторського права і суміжних прав, що включені до цих трансляцій. Тому прийняття нового міжнародного договору, який передбачає засади охорони і захисту прав організацій мовлення з урахуванням сучасних технологій, засобів і способів мовлення, є обґрунтованим і доцільним.

Проект договору ВОІВ досі знаходиться на стадії узгодження, оскільки деякі питання охорони прав організацій мовлення все ще не вирішені. Так, наприклад, були висловлені побоювання, що надання мовникам виключних прав на їх передачі може призвести до «приватизації» матеріалів, які знаходяться у суспільному надбанні. Дискусійними залишаються питання, які винятки і обмеження майнових прав організацій мовлення повинні бути встановлені і яким має бути строк охорони цих прав [21]. Разом з тим, існуючі міжнародні договори відображають лише базові потреби радіомовників. Для належної реалізації та захисту їх прав в умовах транснаціонального мовлення існує об'єктивна необхідність в оновленні міжнародних стандартів правової охорони.

Висновки. Суміжні права організацій радіомовлення почали охоронятися на міжнародному рівні у 1961 році внаслідок прийняття Римської конвенції, яка заклала основи правового регулювання цієї сфери. Не дивлячись на прийняття й інших міжнародних договорів, які певним чином розвинули положення щодо суміжних прав радіомовників, на сьогодні стан їх правової охорони відповідає стандартам 1961 року. Це дозволяє гарантувати основні права щодо використання програм організацій мовлення, але не враховує сучасні технології і засоби, які впливають як на здійснення радіомовлення, так і на порушення, що допускаються у цій сфері. Тому прийняття нового міжнародного договору, розробка якого триває під патронатом ВОІВ, є нагальною потребою для зміцнення міжнародної системи охорони прав організацій радіомовлення.

Перелік використаних джерел / List of references

1. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення від 26 жовтня 1961 р. *Mizhnarodna konventsiiia pro okhoronu interesiv vykonavtsiv, vyrobnykiv fonohram i orhanizatsii movlennia vid 26 zhovtnia 1961 r.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763#Text (дата звернення: 24.03.2023).
2. *Guide to the Rome Convention and to the Phonograms Convention.* WIPO publication No. 617(E), 1981. P. 12. URL: https://wipo.int/edocs/pubdocs/en/copyright/617/wipo_pub_617.pdf (дата звернення: 24.03.2023).
3. *Lipszyc D. Copyright and neighbouring rights.* Paris: UNESCO Publishing, 1999. 918 p.
4. Стровел А. Права виробників фонограм і відеограм, організацій телебачення і радіомовлення / Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах / за ред. А. С. Довгерта. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів / уклад. В. С. Дроб'язко. Київ: Ін Юре, 2001. С. 166–175.
Strovel A. Prava vyrobnykiv fonohram i videohram, orhanizatsii telebachennia i radiomovlennia / Avtorske pravo i sumizhni prava. Yevropeiskyi dosvid: u 2-kh kny-hakh / za red. A. S. Doherta. Knyha 2: Vystupy, statti yevropeiskykh spetsialistiv / uklad. V. S. Drobiazko. Kyiv: In Yure, 2001. S. 166–175.
5. Румпхорт В. Суміжне право організацій мовлення / Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах / за ред. А. С. Довгерта. Книга 2: Виступи, статті європейських спеціалістів / уклад. В. С. Дроб'язко. Київ: Ін Юре, 2001. С. 186–200.

- Rumpkhorst V. *Sumizhne pravo orhanizatsii movlennia / Avtorske pravo i sumizhni prava. Yevropeiskyi dosvid: u 2-kh knyhakh / za red. A. S. Dovherta. Knyha 2: Vystupy, statti yevropeiskykh spetsialistiv / uklad. V. S. Drobiazko. Kyiv: In Yure, 2001. S. 186–200.*
6. Rafiei G. *The Possibility of granting new legal protection and IP rights to broadcasting organizations against the unauthorized exploitation of their broadcasts: PhD thesis. Neuchâtel, 2015. 318 p. URL: https://doc.rero.ch/record/256499/files/Thesis_Gholamreza_RAFIEI.pdf (дата звернення: 24.03.2023).*
 7. Barbosa R. G. *Revisiting International Copyright Law. Barry Law Review. 2007. Vol. 8. P. 43–110.*
 8. *Конвенція про розповсюдження несучих програми сигналів, які передаються через супутники від 21 травня 1974 р. Konventsiiia pro rozpovsiudzhennia nesuchykh prohramy syhnaliv, yaki peredaiutsia cherez suputnyky vid 21 travnia 1974 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_250#Text (дата звернення: 24.03.2023).*
 9. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. *Право інтелектуальної власності: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 512 с.*
Drobiazko V. S., Drobiazko R. V. Pravo intelektualnoi vlasnosti: navch. posibnyk. Kyiv: Yurinkom Inter, 2004. 512 s.
 10. *Угода про торговельні аспекти права інтелектуальної власності від 15 квітня 1994 р. Uhoda pro torhovelni aspekty prava intelektualnoi vlasnosti vid 15 kvitnia 1994 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text (дата звернення: 24.03.2023).*
 11. Андрусів У. Б. *Правова охорона прав інтелектуальної власності на програми (передачі) організації мовлення в Україні: монографія. Київ: Ліра-К, 2014. 176 с.*
Andrusiv U. B. Pravova okhorona prav intelektualnoi vlasnosti na prohramy (peredachi) orhanizatsii movlennia v Ukraini: monohrafiia. Kyiv: Lira-K, 2014. 176 s.
 12. Юринець Ю. Л. *Міжнародна система регулювання суміжних прав в контексті Європейської інтеграції України. Інформація і право. 2012. № 3. С. 29–39.*
Yurynets Yu. L. Mizhnarodna systema rehuliuivannia sumizhnykh prav v konteksti Yevropeiskoi intehratsii Ukrainy. Informatsiia i pravo. 2012. № 3. S. 29–39.
 13. *WIPO world symposium on broadcasting, new communication technologies and intellectual property, Manila, April 28 to 30, 1997. WIPO publication No. 757(E/F/S), 1998. P. 106, 110. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/fr/wipo_pub_757.pdf (дата звернення: 24.03.2023).*
 14. *Protection of Broadcasting Organizations — Background Brief. URL: <https://www.wipo.int/pressroom/en/briefs/broadcasting.html> (дата звернення: 24.03.2023).*
 15. *WIPO Document SCCR/11/3, Consolidated text for a treaty on the protection of broadcasting organizations prepared by the Chairman of the Standing Committee on Copyright and Related Rights in cooperation with the Secretariat of February 29, 2004. URL: https://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_11/sccr_11_3.pdf (дата звернення: 24.03.2023).*
 16. *WIPO Document SCCR/43/3, Second Revised Draft Text for the WIPO Broadcasting Organizations Treaty prepared by the SCCR Chair in cooperation with the SCCR Vice-Chairs and facilitators of March 13 to 17, 2023. URL: https://www.wipo.int/edocs/mdocs/copyright/en/sccr_43/sccr_43_3.pdf (дата звернення: 24.03.2023).*
 17. *Ruijsenaars H. Debunking the Myth: Why Everyone Benefits from a WIPO Broadcasters' Treaty (2018). URL: https://www.researchgate.net/publication/330380469_Debunking_the_Myth_Why_Everyone_Benefits_from_a_WIPO_Broadcasters'_Treaty (дата звернення: 24.03.2023).*
 18. *Hugenholtz B. Groundhog Day in Geneva: The WIPO Broadcasting Treaty is on the Agenda Once Again: Draft paper prepared for American University International Law*

Review Symposium on the Right to Research in International Copyright Law, April 22, 2022. URL: <https://www.ivir.nl/publicaties/download/The-WIPO-Broadcasting-Treaty-revisited.pdf> (дата звернення: 24.03.2023).

19. Стройко І. А. Цивільно-правова охорона суміжних прав організацій мовлення: дис. ... д-ра філософії: 081-Право. Київ, 2020. 259 с. Stroiko I. A. *Tsyvilno-pravova okhorona sumizhnykh prav orhanizatsii movlennia: dys. ... d-ra filosofii: 081-Pravo.* Kyiv, 2020. 259 s.
20. Андрусів У. Б. Новели міжнародної охорони організацій мовлення: досвід ВОІВ. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2018. Т. 29(68), № 3. С. 40–45. Andrusiv U. B. *Novely mizhnarodnoi okhorony orhanizatsii movlennia: dosvid VOIV. Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Yurydychni nauky.* 2018. T. 29(68), № 3. S. 40–45.
21. *Protection of Broadcasting Organizations — Background Brief.* URL: <https://www.wipo.int/pressroom/en/briefs/broadcasting.html> (дата звернення: 24.03.2023).

Denys Kozlitiin

Ph.D. student of the Intellectual Property Scientific Research Institute of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine

International legal protection of related rights of broadcasting organisations

The international protection of the rights of radio broadcasting organisations to the programmes they create and broadcast began with the adoption of the International Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organisations, done in Rome on 26 October 1961 (the Rome Convention). The Rome Convention establishes the general principles of legal protection of the rights of radio broadcasting organisations and establishes property rights that allow them to influence the use of programmes by third parties. On 21 May 1974, the Convention on the Distribution of Programme-Carrying Signals Transmitted by Satellite (the Brussels Satellite Convention) was adopted in Brussels. This act does not contain any provisions on the rights of broadcasting organisations and is an international treaty in the field of public international law rather than private international law. On 15 April 1994, the Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS Agreement) was adopted. Its peculiarity lies in the fact that it is the first international act that combines provisions on the legal protection of various intellectual property rights: copyright and related rights, trademarks, geographical indications, industrial designs, inventions, etc. In terms of the related rights of radio broadcasting organisations, the TRIPS Agreement is based on the provisions of the Rome Convention and does not provide for any other related rights. Thus, today, the related rights of radio broadcasting organisations at the international level comply with the standards of 1961. This does not take into account modern broadcasting and information transmission technologies, and therefore does not sufficiently protect the interests of radio broadcasting organisations. Since the late 90s, a new international treaty on the protection of the rights of broadcasting organisations has been developed under the auspices of WIPO. The adoption of this treaty is an urgent need to strengthen the international system of protection of the rights of radio broadcasting organisations.

Keywords: radio broadcasting organisation, radio broadcaster, related rights, intellectual property

Подано / Submitted: 17.03.2023

Доопрацьовано / Revised: 29.03.2023

Прийнято до публікації / Accepted: 03.04.2023